

Vereniging Nederlandse Gemeenten
Ter attentie van de heer J. van Zanen, voorzitter

Cc Commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs van de VNG

Datum
5 november 2019

Contactpersoon
Mevrouw D. Verseput

Onderwerp
Tarieven jeugd-ggz

Bijlage(n)

Doorkiesnummer
06-290 200 34

Ons kenmerk

Geachte heer Van Zanen,

Wij maken ons grote zorgen over de lage, vaak niet meer kostendekkende tarieven in de jeugd-ggz. Als deze ontwikkeling doorzet, wordt zichtbare afbraak van kwaliteit en continuïteit van de jeugd-ggz in Nederland onvermijdelijk. De zorg voor een kwetsbare groep kinderen in onze samenleving staat op dit moment al onder hoge druk voor al onze leden die jeugdhulp aanbieden. Gemeenten zijn aan zet om eerlijke tarieven te bieden. Want het kan en mag toch niet zo zijn dat de ontwikkeling van onze jeugd in gevaar komt.

Noodklok

Namens onze leden/jeugdhulpaanbieders luiden we daarom vandaag de noodklok. Jaar op jaar zien we dat onze leden geconfronteerd worden met tarieven die vaak niet eens kostendekkend zijn. De overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling wordt vaak niet of maar gedeeltelijk doorgegeven. Reële tarieven moeten nu regelmatig worden afgedwongen via de rechter. Een gang naar de rechter is natuurlijk de allerlaatste stap en doet de onderlinge verhoudingen geen goed. Maar het is wel een maatregel waartoe wij ons genoodzaakt zien om onze zorg te blijven bieden aan kwetsbare kinderen en gezinnen. Een aantal jaren hebben aanbieders waar mogelijk tekorten veelal opgevangen met middelen uit reserves. Er is dus vaak onder de kostprijs gewerkt. Want we kunnen en willen onze cliënten nu eenmaal niet in de kou laten staan, omdat we maatschappelijk verantwoordelijk zijn voor de gezondheid van kinderen en de continuïteit van zorg niet in gevaar wilden en konden brengen. Maar bedrijfsmatig zijn onze grenzen bereikt. We houden dit simpelweg niet langer vol. De stelselherziening gaat de komende jaren onherroepelijk leiden tot versnelde afbraak en minder toekomstbestendigheid van de zorg aan zeer kwetsbare kinderen en gezinnen.

Niet tegenover elkaar, maar met elkaar

De rechter constateert regelmatig dat de tarieven te laag zijn en niet passen bij het karakter van de geboden zorg en de (systeem)functie van de aanbieder. De meest recente uitspraak in kort geding van 22 oktober jl. betrof de te lage tarieven in de regio Haaglanden: de gemeenten moeten er spoedig voor zorgen dat de tarieven kostendekkend en reëel worden.

Vorig jaar heeft een kort geding plaatsgevonden in de regio Hart van Brabant met eenzelfde uitkomst. En in Alkmaar is een kort geding voorkomen nadat een voorzieningen-rechter zorgaanbieders en gemeenten had gemaand met elkaar in gesprek te gaan.

Op 22 november volgt een kort geding in Drenthe. In meerdere regio's lopen nu aanbestedingstrajecten voor 2020 en meerdere zorgaanbieders overwegen op dit moment om in navolging van Haaglanden een kort geding aan te spannen. Hopelijk is dit te voorkomen en komen we tot afspraken voor een eerlijker tarief op lange termijn zodat we in de toekomst niet langer tegenover elkaar staan, maar samen gaan voor efficiënte en eerlijke jeugdhulp.

Rechter: indexering / OVA zichtbaar en volledig meenemen in de tarieven

Het wordt tijd om daadwerkelijk reële tarieven te hanteren, die aansluiten bij het karakter van de gespecialiseerde zorg die geboden wordt. Hier hoort een volledige doorgifte van de middelen voor indexatie en loonkostenontwikkeling bij. Hierbij is de uitspraak van de rechter op 22 oktober relevant:

“De voorzieningenrechter wijst de H10-gemeenten erop dat de Rijksoverheid een indexering vaststelt, de overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling (OVA). Omdat de VNG het Hoofdlijnenakkoord GGZ heeft ondertekend, moeten de H10-gemeenten zich realiseren dat “de volgende elementen integraal onderdeel uitmaken van de lokale onderhandelingen: loonontwikkelingen (OVA) en dat in de onderdelen van de ggz waar sprake is van gecontracteerde zorg (..) de OVA zichtbaar en volledig wordt doorvertaald in de prijzen. Dit geldt voor zover mogelijk in 2019 maar in elk geval met ingang van 2020. (..) Op grond van het door de VNG mede ondertekende akkoord moet een indexering niet alleen worden meegenomen in de tarieven, maar moet dit ook *zichtbaar* en *volledig* gebeuren.” Gemeenten kunnen dit niet ‘wegschrijven’ in de marge, maar moeten bij de tariefstelling “in ieder geval gebruik maken van voor potentiële aanbieders verifieerbare parameters, zoals de OVA, waarover immers geen discussie kan bestaan.”

VNG en gemeenten aan zet

We vertellen u natuurlijk niets nieuws met deze brief. De media staan vol met berichten over verschraving van de zorg, wachtlijsten omdat het geld op is, stijgende aantallen kinderen die een zorgbehoefte hebben, sluiting van locaties (zie bijlage voor een aantal voorbeelden). Dit maakt de sector, in een al erg krappe arbeidsmarkt, steeds onaantrekkelijker om in te werken. Als de huidige tendens doorzet vrezet wij dat een deel van de kinderen en gezinnen niet langer op de zorg kan rekenen die zij zo hard nodig hebben.

Wij weten dat de gemeenten worstelen met budgetoverschrijdingen ten gevolge van eerdere kortingen en stijgende aantallen. Maar we weten ook dat er meer middelen beschikbaar zijn gesteld door de Rijksoverheid en die dienen ten goede te komen aan de kwetsbare kinderen en gezinnen door duurzame financiering van aanbieders. Wij kunnen niet wachten tot het aanvullend onderzoek naar de noodzaak van structurele, aanvullende financiële middelen is afgerond.

Er zijn goede handvatten voor het berekenen van een kostprijs en het hanteren van reële tarieven. Zie hiervoor onder andere de [handreiking van Berenschot](#), maar ook uw eigen document ‘[Bekostiging jeugd inspanningsgericht](#)’ uit 2017. Het hanteren van zulke handvatten voorkomt dat er meer kosten gemaakt moeten worden voor rechtszaken, wat onze leden met lede ogen aanzien.

Graag horen wij zo spoedig mogelijk wat de acties zijn die de VNG onderneemt naar de gemeenten om hen te wijzen op hun verantwoordelijkheid tot een eerlijk tarief voor jeugd-ggz te komen.

Vanzelfsprekend zijn wij bereid tot spoedig overleg.

Met vriendelijke groet,

mevrouw drs. V.J.W.C. Esman-Peeters
directeur

Voorbeelden van recente gerechtelijke uitspraken gerechtelijke en mediaberichten over te lage tarieven in de jeugd-ggz / jeugdhulp.

Tabel 1: overzicht recente gerechtelijke uitspraken tarieven jeugdhulp			
Nr.	Uitspraak	Instantie	Jaar
1	ECLI:NL:RBDHA:2019:11096	Rechtbank Den Haag	2019
2	ECLI:NL:GHSE:2018:4534	Gerechtshof 's-Hertogenbosch	2018
3	ECLI:NL:RBNHO:2017:9242	Rechtbank Noord-Holland	2017

Tabel 2: overzicht recente nieuwsberichten tarieven jeugdzorg			
Nr.	Bericht	Bron	Jaar
1	“Steeds meer jeugdzorginstellingen onder financiële druk”	Intrakoop	2019
2	“Beantwoording Kamervragen over te lage tarieven voor pleegzorg, jeugdbescherming en jeugdhulp”	Sociaalweb	2019
3	“BGZJ steunt oproep gemeenten aan het Rijk: extra geld nu nodig”	GGZ Nederland	2019
4	“Eindhoven blijft bij laag tarief”	Eindhovens Dagblad	2019
5	“Kwart jeugdzorginstellingen heeft financiële problemen”	NOS	2019
6	“Kinderartsen en psychiaters willen andere jeugd-ggz: kinderen staan in de kou”	NOS	2019
7	“Meer onderzoek nodig naar Drentse tekorten jeugdzorg”	Dagblad van het Noorden	2019
8	“BDO: zorgtaken brengen gemeenten financieel in de knel”	Skipr	2019

9	“Einde aan tarievenkwestie jeugdhulp regio Alkmaar”	<u>Skipr</u>	2018
10	“Rechter dwingt gemeenten tot overleg over tarieven jeugdzorg”	<u>NRC</u>	2018
11	“Tarieven jeugd-ggz dekken de kosten niet”	<u>Skipr</u>	2017
12	“Tilburg moet aanbesteding specialistische jeugdhulp opnieuw doen”	<u>Nationale Zorggids</u>	2017
13	“Jeugdzorg tarieven Zuidoost-Brabant te laag”	<u>Nederlands Jeugdinstituut</u>	2017
14	“Chaos jeugdzorg loopt uit de hand”	<u>Binnenlands Bestuur</u>	2017
15	“Jeugd moet lang wachten op verkeerde hulp”	<u>GGZ Totaal</u>	2017